

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

647

Vragen van het lid **Sjoerdsma** (D66) aan de Minister van Justitie en Veiligheid over *het bericht dat het Syrische opvangkamp Al Hol waar tientallen Nederlanders verblijven een broedplaats voor IS-radicalisering en rekrutering is* (ingezonden 21 september 2020).

Antwoord van Minister **Grapperhaus** (Justitie en Veiligheid) (ontvangen 2 november 2020). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2020–2021, nr. 372.

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht dat het Al Hol-opvangkamp in Noordoost-Syrië, waar meerdere Nederlandse mannen en vrouwen verblijven, een broedplaats voor radicalisering en rekrutering door IS is geworden?¹

Antwoord 1

Ja

Vraag 2

Hoe duidt u deze ontwikkelingen? Zijn er aanwijzingen van Nederlandse mannen en/of vrouwen die opnieuw gerekruteerd zijn door IS?

Antwoord 2

van het kamp bevolkt door personen met een diverse achtergrond. Een deel van deze personen is teleurgesteld in ISIS en het jihadistisch gedachtengoed. Een ander deel heeft nooit afscheid genomen van ISIS of haar jihadistische ideologie. En weer anderen zijn wederom geradicaliseerd en dus mogelijk vatbaarder voor rekrutering door ISIS. Deze situaties kunnen ook voor de Nederlandse vrouwen gelden.

Vraag 3

Klopt het dat IS de afgelopen maanden weer aan kracht wint in Syrië en Irak? Klopt het voorts dat vrouwen een steeds belangrijkere rol krijgen in de organisatie, waaronder gewapende functies?

¹ SWP Aktuell: september 2020 https://www.swp-berlin.org/fileadmin/contents/products/aktuell/2020A74_syrien_terrorismus.pdf

Antwoord 3

Experts wijzen erop dat ISIS zou kunnen profiteren van afgenomen druk als gevolg van de COVID-19-crisis. In vergelijking met vorig jaar lijkt ISIS wat meer activiteit te vertonen. De slagkracht komt echter nog lang niet in de buurt van die tijdens de «hoogtijdagen van het kalifaat». Op basis van de bestaande inlichtingen is er geen aanleiding om te veronderstellen dat vrouwen een steeds belangrijker rol krijgen binnen de organisatie. Er zijn evenmin aanwijzingen dat steeds meer vrouwen gewapende functies krijgen.

Vraag 4

Klopt het dat in Al Hol een aparte gevangenis voor buitenlandse vrouwen bestaat, omdat deze gevaarlijker zouden zijn dan vrouwen uit Syrië en Irak? Zo ja, klopt het dat juist op deze plekken radicalisering en rekrutering voor IS plaatsvindt? Zitten hier ook Nederlandse vrouwen tussen?

Antwoord 4

Nee, er is voor zover bekend binnen Al Hol geen aparte vrouwengevangenis voor buitenlandse vrouwen. Er is wel een aparte sectie voor buitenlandse vrouwen in het kamp. In algemene zin probeert ISIS de bevolking van de opvangkampen binnen hun ideologische invloedssfeer te behouden.

Vraag 5

Kunt u zich uw uitspraken herinneren tijdens het mondelinge vragenuur van 30 juni jl., waarin u stelde dat er zeker wel een tiental Nederlandse vrouwen uit opvangkampen in Syrië zijn ontsnapt? Heeft u sindsdien kennisgenomen van andere ontsnappingen van Nederlandse mannen en/of vrouwen uit deze kampen? Zo ja, hoeveel?

Antwoord 5

Ja, ik kan mij deze uitspraken herinneren. Er zijn met een zekere regelmaat berichten dat personen zijn ontsnapt uit de opvangkampen in Noordoost Syrië. Vaak is het onduidelijk om welk aantal het gaat en bestaat er evenmin zekerheid over hun nationaliteit en leeftijd. Ook is er vaak onduidelijkheid wanneer de ontsnappingen plaatsvonden. Er zijn aanwijzingen dat nog een of enkele Nederlandse vrouwen sinds 30 juni zijn ontsnapt. Voor zover bekend zijn er sindsdien geen Nederlandse mannen ontsnapt uit detentie.

Vraag 6

Hoe duidt u de opvatting dat het nu weigeren van het terughalen van eigen onderdanen uit Syrische kampen door Europese lidstaten als kortzichtig veiligheidsbeleid wordt beschouwd? Welke oplossing voorziet u om te voorkomen dat Nederlandse mannen en vrouwen in dergelijke kampen verder radicaliseren en onder de radar terugkeren naar Europa?

Antwoord 6

Het kabinet zet zich in om straffeloosheid te voorkomen. Hierbij wordt voortdurend bekeken of personen naar Nederland gehaald kunnen worden ter berechting. De situatie is echter complex. Er wordt een afweging gemaakt waarin de internationale betrekkingen, de veiligheidssituatie in de regio en de veiligheid van betrokkenen worden meegewogen. Het kabinet volgt de ontwikkelingen in het gebied en heeft hierover geregeld overleg met relevante Schengenpartners. Om uitreizigers zo vroeg mogelijk te onderkennen zijn alle uitreizigers opgenomen in het Schengen Informatie Systeem (SIS) en is een Europees Arrestatie Bevel (EAB) tegen hen uitgevaardigd.

Vraag 7

Welke andere Europese lidstaten hebben inmiddels hun onderdanen teruggehaald uit Syrische opvangkampen?

Antwoord 7

Europese lidstaten zetten niet in op het actief repatriëren van volwassen uitreizigers uit de opvangkampen en detentiecentra in Noordoost-Syrië. Italië repatrieerde in 2019 eenmalig, met behulp van de VS, een mannelijke uitreiziger. Recentelijk repatrieerden zij ook een vrouw met 4 minderjarige kinderen. Duitsland haalde in november 2019 een uitreizigster met haar drie kinderen uit een opvangkamp in Noordoost-Syrië terug. Voor wat betreft de

actieve repatriëring van (wees)kinderen bezien de meeste Europese lidstaten per geval wat mogelijk is. Zo repatrieerde Frankrijk bijvoorbeeld in juni van dit jaar 10 kwetsbare kinderen. Het Verenigd Koninkrijk repatrieerde in september een kind dat zonder ouders in een opvangkamp in Noordoost-Syrië verbleef.

Vraag 8

Wat is de stand van zaken van de uitvoering van het door het openbaar ministerie uitgevaardigde aanhoudingsbevel en het bevel tot gevangenneming van de rechtbank Rotterdam, waarin de regering is verzocht binnen zes maanden met concrete daden te voldoen aan de wens om de verdachte in Nederland te berechten? Welke concrete stappen zijn hierin al genomen?

Antwoord 8

Uw kamer is hierover op 18 juni door middel van een brief over geïnformeerd. In deze brief is aangegeven dat, tijdens het CORE-7 overleg van 3 juni 2020 met andere Schengenlanden en het VK, Nederland heeft opgebracht of er mogelijkheden zijn om gezamenlijk te kijken naar wat in individuele gevallen de concrete mogelijkheden en consequenties van repatriëring zijn. Het onderzoek naar de mogelijkheden om de verdachte naar Nederland te brengen loopt. Indien er nieuwe ontwikkelingen zijn zal hierover gerapporteerd worden.